Propunere program de gestionare contraceptivă a urșilor habituați/condiționați alimentar

Material realizat de dr. Ovidiu Roșu
Doctor în Medicină Veterinară
Responsabil medical ARCA- Animal Resuce and Care Association
Director executiv Fundația Visul Luanei
Coordonator Centrul de Salvare și Reabilitare a Animalelor Sălabtice
ovidiu.rosu@visulluanei.org , 0730583512

Propunem un program pilot pentru controlul reproducerii urșilor bruni (*Ursus arctos*) care manifestă comportamente de habituare și condiționare alimentară față de prezența umană. Acești indivizi, atrași de surse antropice de hrană, generează conflicte cu oamenii și reprezintă o problemă constantă pentru autoritățile de mediu.

În prezent, cele mai frecvent utilizate tehnici de gestionare neletală față de urșii problemă sunt cu precădere translocarea și alungarea activă (cu semnale sonore, urmăriri cu mașina, jet de apă, gloanțe cu cauciuc) și în unele cazuri capturarea și adăpostirea în sanctuare, însă acestea sunt adesea ineficiente, costisitoare și nu oferă o soluție durabilă. Translocarea prezintă o rată de succes variabilă și deseori urșii revin în zonele de origine, iar cazarea în sanctuare presupune costuri mari, dar și compromiterea bunăstării animalelor. În acest context, controlul fertilității apare ca o alternativă științifică, umană și sustenabilă pentru reducerea pe termen lung a conflictelor om-urs.

Programul propus urmărește reducerea reproducerii femelelor habituate sau condiționate alimentar, care transmit comportamentul nedorit puilor. Intervenția ar viza exclusiv femelele adulte (>3 ani), deoarece masculii prezintă teritorii extinse și promiscuitate reproductivă, ceea ce face ineficientă contracepția la aceștia.

Implementarea ar avea loc anual, între lunile martie și mai, în colaborare cu ocoalele silvice și autoritățile locale, prin:

- identificarea și capturarea ursoaicelor țintă;
- tranchilizarea și administrarea vaccinului contraceptiv *SpayVac*® intramuscular;
- crotaliere și, opțional, montarea de transmițătoare;
- prelevare de probe biologice;

- monitorizare post-anestezică și urmărirea efectelor contraceptive pe termen lung (peste 10 ani).

Vaccinul utilizat, *SpayVac*®, este un vaccin pe bază de *zona pellucida porcină* (PZP) care stimulează producerea de anticorpi și blochează fertilizarea ovocitelor, oferind contracepție de lungă durată, reversibilă și fără efecte secundare asupra comportamentului sau asupra sănătății animalelor. Studiile internaționale au confirmat eficiența acestuia la numeroase specii, inclusiv la ursul negru american (*Ursus americanus*).

Programul presupune monitorizare continuă și evaluarea eficacității prin colaborare interinstituțională (autorități silvice, universitare și ONG-uri de profil). Scopul final este crearea unui model de management neletal, bazat pe știință și bunăstare, care să contribuie la reducerea conflictelor și la stabilizarea populațiilor de urși habituați în România.

Pentru detalii suplimentare și informații complete, documentul integral *„Propunere program de gestionare contraceptivă a urșilor habituați/condiționați alimentar”* este disponibil la cerere.